

nároku nějakého věřitele. Podle platných zákonných předpisů však není přípustna administrativní exekuce na takové pohledávky, jakou byla pohledávka W-ova. Podle §§ 2 a násl. prozatímních předpisů pro berní exekuci (příl. 5 k věstníku ministerstva financí z roku 1900) mohou berní úřady administrativně provést k vydobytí berních nedoplatků pouze zájem a prodej movitých věcí (hmotných), vnucenou správu nemovitostí dlužníka a dle výnosu ministerstva financí z 9. července 1902, číslo 81.495/1901 (věstník ministerstva spravedlnosti z roku 1902 str. 217) zabavení pohledávek z papírů, svědčících majiteli a pohledávek naznačených v §u 296 ex. ř. Nebyli tedy správce berního úřadu a berní vykonavatel ani formálně oprávněni dotyčnou pohledávku cestou administrativní zabavit. Ustanovení §u 3 zákona o maření exekuce chrání právě tak, jako trestní ustanovení §§ 68, 81, 312, 314 tr. zák., autoritu státu. Předpokladem této ochrany orgánů státu, pokud se týče opatření jimi provedených, jest však aspoň formální jejich oprávnění. Neboť v zájmu státu není chrániti tyto orgány neb jejich opatření i v případě, když překročí obor svých práv a povinností. Neprávem tedy nalézací soud, shledav pohledávku za zabavenou, podřadil stěžovatelův čin skutkové povaze přestupku dle §u 3 zákona o maření exekuce. Bylo proto napadený výrok jako zmatečný ve smyslu §u 281 čís. 9 a) tr. ř. zrušiti a stěžovatele dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostiti.

Těmito vývody však pozbývá též právního podkladu zmateční stížnost veřejného žalobce, domáhající se zmatky čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. odsouzení Františka S-a pro přestupek dle §u 3 zákona o maření exekuce, spáchaný zaplacením kupní ceny Pavlu W-ovi. Bylo ji tudíž zavrhnutí.

Čís. 1789.

Zřízení knihovní zástavy pro pohledávku poškozeného na náhradu škody pachatelem není ještě konečnou náhradou škody, sloužíc jen k zabezpečení narovnání.

Narovnáním »určitým« co do doby plnění (§ 188 b) tr. zák.) jest i smlouva, jíž se pachatel zavázal zaplatiti uznanou jím pohledávku poškozeného proti určité výpovědi.

Beztrestnost nevylučuje tu okolnost, že pachatel před splatností pohledávky žaloval o neplatnost narovnání.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1924, Zm I 555/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti Jindřicha Sch-a do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Liberci ze dne 5. června 1924, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry ve smyslu §u 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nelze upřítí oprávnění vývodům zmateční stížnosti, opírajícím se o důvod zmatečnosti §u 281 čís. 9 b) tr. ř. Dlužním úpisem ze dne 2. října 1923 uznal stěžovatel, že dluhuje poškozené firmě 128.168 Kč, a zavázal se tento jako zápůjčku mu ponechaný obnos dnem 1. října 1923 6% zúrokovati a na půlroční výpověď zaplatiti. Zároveň svolil k tomu, by tato pohledávka na jeho domě byla právem zástavním zajištěna, k čemuž pak došlo dne 5. října 1923. Dlužno především zdůrazniti, že zřízením zástavy bylo plnění smlouvy toliko zajištěno, nikoliv smlouva o náhradě splněna, a že rozhodujícím pro otázku beztretnosti ve smyslu §u 187, 188 b) tr. zák. může býti jediné obsah narovnání, spočívající v tom, že se stěžovatel zavázal veškeru z činu vzešlou škodu, vzájemnou dohodou na 128.168 Kč určenou, nahraditi a to v určitém čase, neboť stanovením 6tíměsíční lhůty k výpovědi, oběma stranám kdykoli volné, nedošlo ku slibu, co do doby plnění všeobecnému, neurčitému, nýbrž bylo poškozenému umožněno, výpovědi kapitálu dle libosti splatnost pohledávky přivoditi (§ 188 b) tr. zák.). Stížnost je proto na omylu, pokud ve zřízení knihovní zástavy spatřuje již konečnou náhradu škody, kdežto ve skutečnosti těžisko spočívá v závazku stěžovatele, určitý peníz v určité lhůtě nahraditi, při čemž vtělení tohoto závazku do pozemkové knihy má pouze sekundární význam, aby splnění tohoto závazku bylo zabezpečeno.

Právem vytýká však stížnost mylný výklad zákona výroku rozsudkovému, vylučujícímu s hlediska §u 188 b) tr. zák. beztretnost, pokud stěžovatel dodatečně civilní žalobou se domáhal toho, by narovnání uznáno bylo za neplatné, čímž dle názoru soudu stěžovatel prý projevil vůli, nedodržeti narovnání, s poškozenou firmou uzavřené. Názor tento je mylným; neboť pro otázku beztretnosti ve smyslu §u 187, 188 b) tr. zák. je rozhodující jediné skutečnost, zda pachatel v určitém čase, totiž v tomto případě do konce 6měsíční lhůty ode dne výpovědi, stanovenou náhradu zaplatí; veškeré, pachatelem v mezidobí učiněné projevy zmíněného rázu nemění ničeho na platnosti a závaznosti původního narovnání, vždyť nelze vyloučiti možnost, že stěžovatel přes takové opačné projevy vůle si věc rozmyslí a v době splatnosti závazku svému přece dostojí, čímž by přirozeně veškeré dřívější opačné projevy se staly bezvýznamnými a, v kterémžto případě by nebylo lze odepřítí mu beztretnost, kdyžtě ve skutečnosti splátky ve smyslu narovnání dodržel. Nelze ani žalobě civilní přiřítati význam, beztretnost vylučující, neboť nelze předem vyloučiti možnost, že pachatel závazkům svým, stavším se splatnými za civilního sporu, dostojí, ba že pachatel, dojde-li ještě před uplynutím času k plnění narovnání stanoveného k rozhodnutí civilního sporu, ať pachateli příznivému, nebo nepříznivému, narovnání na všechn způsob přece dodrží, by unikl potrestání. Nezáleží proto na podobných projevech vůle pachatele v mezidobí, než nastane splatnost závazku, narovnáním převzatého, nýbrž jediné a výlučně na tom, zda závazku svému včas dostojí. Nalézacímu soudu jest se proto zabývati jen otázkou, zda stěžovatel v případě, o nějž tu jde, narovnání dostál, zda totiž do 6 měsíců ode dne, kdy zápůjčka mu vy-

pověděna, ujednaný peníz zaplatil a tím škodu úplně nahradil; neučinil-li tak, nemá místa ustanovení Šu 187 tr. zák. o beztrestnosti. Bude proto na soudu nalézacím, by ještě zjistil, zda stěžovatel do 6 měsíců ode dne, kdy zápůjčka mu vypověděna, ujednaný peníz zaplatil a tím škodu úplně nahradil; neučinil-li tak, nemá místa ustanovení Šu 187 tr. zák. o beztrestnosti. Bude proto na soudu nalézacím, by ještě zjistil, zda stěžovatel do 6 měsíců ode dne výpovědi, začátkem ledna 1924 ho došlé, škodu způsobenou zpronevěrami, rozsudkem zjištěnými, včas a úplně nahradil, při čemž se připomíná, že nebylo též zjištěno, zda narovnání bylo ujednáno oprávněným zástupcem poškozené firmy. Ježto se pro nedostatek těchto rozhodných skutkových zjištění nelze obejít bez nového hlavního přelíčení, bylo za souhlasu generální prokuratury ve smyslu Šu 5 zák. z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 zrušiti rozsudek již v zasedání neveřejném a uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 1790.

Zřeknutí se poškozeného náhrady škody a jeho odpuštění pachateli nelze přiznati účinek omluvného důvodu Šu 187 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1924, Zm II 409/24.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 11. července 1924, pokud jím stěžovatel uznán byl vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176 II. c) tr. zák.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., uplatňuje zmateční stížnost, že nalézací soud odepřel obžalovanému neprávem trestnost vylučující důvod podle Šu 187 tr. zák., ačkoli poškozená Antonie K-ová dávno před tím, než vrchnost o krádeži se dozvěděla, obžalovanému odpustila, prohlásila, že se necítí býti poškozenou a náhrady škody nežádá. Obžalovaný prý chtěl škodu Antonii K-ové ze svého dědického podílu nahraditi, ale nemohl tak učiniti, protože prohlásila, že se necítí poškozenou a ničeho nežádá. Její prohlášení nutno prý považovati za rovnocenné tomu, jakoby jí byl škodu zapravil. Kdyby prý byl peníze složil na soudě, Antonie K-ová by si je byla nevybrala a tak by nebyla též zaplacená. Dlužno plně souhlasiti se stanoviskem nalézacího soudu. Soud nalézací poukazuje právem na zásadu Šu 33 tr. zák., že zasloužený trest nelze zrušiti vyrovnáním mezi zločincem a poškozeným. Výjimku z této zásady stanoví § 187 tr. zák. Ustanovení to sluší však jako předpis výjimečný vykládati přesně; praví, že krádež přestává býti trestnou teprve tehdy, když pachatel z účinné lítosti, dříve než soud nebo jiná vrchnost o jeho zavinění zví, veškeru škodu z jeho činu vzešlou n a h r a d í. Dle jasného doslovu tohoto zákonného ustanovení jest beztrestnost krádeže závislou od skutečné náhrady škody; nikoli lítost o sobě, nýbrž lítost, jevící se v náhradě škody tvoří podle Šu 187 tr. zák. důvod, trestnost vylučující. Od této podmínky zániku práva státu na potrestání nemůže sprostiti ani odpuštění poškozeného nebo zřeknutí se náhrady, ani nahodilá překážka, která zmaří včasnou